

Het aanleggen van een poortkatheter

www.nwz.nl

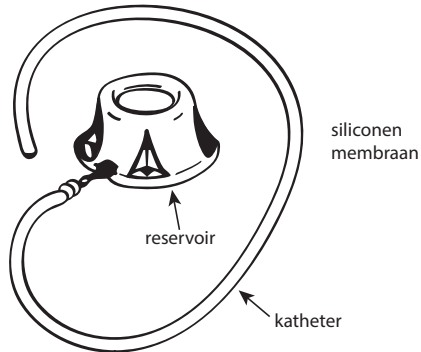
Inhoud

Wat is een poortkatheter?	3
Opname: uw afspraken	4
Nuchter zijn	5
Operatiedatum	5
Opname	5
Tijdens de operatie	6
Na de operatie	6
Hoe wordt een poortkatheter gebruikt?	7
Hoe verzorgt u uw poortkatheter?	7
Complicaties	7
Wat moet u verder nog weten?	7
Uw vragen	8
Tot slot	8

U krijgt binnenkort een poortkatheter. In deze folder leest u hoe een poortkatheter wordt aangelegd en hoe u ermee moet omgaan.

■ Wat is een poortkatheter?

Een poortkatheter is een onderhuids systeem voor het toedienen van medicijnen en vloeistoffen in de bloedbaan. Ook kan er bloed worden afgenomen via een poortkatheter. Het systeem bestaat uit een reservoir (voorraadkamer) van ongeveer 3 centimeter met een siliconen membraan (vlies) aan de bovenkant. Een siliconen membraan kan vaak worden aangeprikt zonder dat er lekkage ontstaat. Aan het reservoir zit een catheter (een dun hol slangetje).

Het reservoir noemen we ook wel een poort. Er zijn 2 verschillende poorten:

- een thorax ofwel borstpoort
- een bovenarmpoort

De borstpoort wordt op een rib of onder het sleutelbeen geplaatst.

De bovenarmpoort wordt aan de binnenkant van de bovenarm geplaatst en is iets kleiner van formaat.

In beide gevallen wordt de catheter aan de poort vastgemaakt en in een groot bloedvat gelegd.

Een poortkatheter geeft gemakkelijk toegang tot de bloedbaan. Omdat het een

onderhuids systeem is, is het nauwelijks zichtbaar en wordt uw bewegingsvrijheid nauwelijks beperkt. Bovendien kan het systeem vele malen gebruikt worden. Verder heeft u geen last van het prikkelend effect van sommige medicijnen of vloeistoffen die worden ingespoten.

■ **Opname: uw afspraken**

Voor het aanleggen van een poortkatheter is een operatie nodig. Afhankelijk waar u wordt opgenomen, krijgt u hiervoor een afspraak op:

- locatie Alkmaar met het opnameplein. Op deze afdeling heeft u met diverse zorgverleners een gesprek: de anesthesioloog over de anesthesie, de verpleegkundige voor het opnamegesprek en de apothekersassistent over uw medicijnen. Deze afdeling vindt u op de begane grond bij de hoofdingang, huisnummer 068
- locatie Den Helder met de bovengenoemde zorgverleners. Veelal wordt geprobeerd de afspraken op dezelfde dag te maken

De afdeling, die uw opname regelt, informeert u over de bovengenoemde afspraak of afspraken.

Gesprek met de anesthesioloog

U krijgt voor de operatie algehele anesthesie (narcose). U heeft daarom een gesprek met de anesthesioloog. De anesthesioloog bespreekt het volgende met u:

- uw gezondheidstoestand
- de algehele anesthesie (narcose)
- het eventueel aanpassen van uw medicijnen rond de operatie
- informatie over niet eten en drinken (nuchter zijn)

Meer informatie vindt u in de brochure 'Goed voorbereid op uw operatie'. Op locatie Alkmaar krijgt u deze van het opnameplein, op locatie Den Helder van de polikliniek anesthesiologie.

Gesprek met de verpleegkundige

U krijgt van de verpleegkundige uitleg over uw opname. Verder bespreekt de verpleegkundige het volgende met u:

- uw thuissituatie
- wat u vóór uw opname moet regelen voor goed herstel thuis: denk aan eventuele hulp en/of hulpmiddelen
- eventuele bijzonderheden rondom uw verzorging

Gesprek met de apothekersassistent

Het is belangrijk dat in het ziekenhuis bekend is welke medicijnen u gebruikt. U geeft dit daarom door aan de apothekersassistent. Neem ook uw medicijnen mee:

- alle **medicijnen** die u op dit moment **mét** en/of **zónder** recept gebruikt (vitamines of homeopathische medicijnen bijvoorbeeld): neem ook alle **verpakkingen** mee
- een **overzicht** van alle medicijnen die u op dit moment gebruikt: u kunt een actueel overzicht bij uw eigen apotheek opvragen

■ Nuchter zijn

U moet voor de operatie nuchter zijn. Dit betekent dat u een periode voor de operatie niet mag eten en drinken. Meer informatie hierover vindt u in de brochure 'Goed voorbereid op uw operatie'.

■ Operatiedatum

U krijgt van de afdeling, die uw operatie heeft ingepland, de operatiedatum mee. U wordt verder een paar dagen van tevoren door deze afdeling gebeld. De afdeling geeft dan door:

- waar en hoe laat u voor uw opname en operatie wordt verwacht
- vanaf welk tijdstip u niet meer mag eten en drinken

Zo nodig krijgt u ook nog andere instructies.

Het kan ook zijn dat u niet wordt gebeld, maar een paar dagen van tevoren een brief met deze informatie thuisgestuurd krijgt.

■ Opname

Gewoonlijk wordt u op locatie Alkmaar opgenomen op de chirurgische afdeling, huisnummer 330 of 331.

Folder en filmpje

Meer informatie vindt u ook in de brochure 'Goed voorbereid op uw operatie'. U krijgt deze brochure mee tijdens uw afspraak op:

- het opnameplein (locatie Alkmaar)
- de polikliniek anesthesiologie (locatie Den Helder)

U kunt op onze website www.nwz.nl/operatie ook een filmpje over de voorbereiding op de operatie bekijken. U ziet alleen wat u bewust op de operatieafdeling meemaakt.

■ Tijdens de operatie

Tijdens de operatie ligt u op uw rug op de operatietafel. De chirurg maakt 2 sneetjes in uw huid. Eén om het reservoir te plaatsen en één om de catheter in het bloedvat te brengen. De chirurg hecht het reservoir vast op een rib of onder het sleutelbeen, zodat deze goed op zijn plaats blijft. Wanneer de poortkatheter in uw arm geplaatst wordt, is één sneetje voldoende. De operatie duurt 30 tot 60 minuten.

■ Na de operatie

Na de operatie bent u aangesloten op twee infusen. Het operatieinfuus zit in een ader. Hij wordt verwijderd zodra u goed wakker bent en niet meer misselijk bent. Het andere infuus is aangesloten op de poortkatheter. Als de poortkatheter binnen 48 uur gebruikt moet worden, blijft het infuus gedurende die periode zitten. U blijft dan in het ziekenhuis. Het operatiegebied kan namelijk de eerste dagen wat gezwollen zijn. Dan is het moeilijk om de poortkatheter aan te prikken. Als de poortkatheter de eerste 48 uur na de operatie niet gebruikt hoeft te worden dan wordt het infuus kort na de operatie weggehaald. Wel wordt de poortkatheter eerst nog via het infuus gevuld met heparine. Gewoonlijk is de operatiewond na 1 week tot 10 dagen genezen. Dan zijn alleen de operatielittekens van zo'n 5 cm te zien. Een enkele keer blijft er een bobbel zichtbaar. Een aparte controle afspraak is niet nodig.

■ Hoe wordt een poortkatheter gebruikt?

Om medicijnen, bloed of andere vloeistoffen toe te dienen, wordt met een speciale naald door uw huid en het siliconen membraan van de poortkatheter geprikt. Dit voelt als een gewone prik, maar is meestal minder pijnlijk dan een prik in een bloedvat in uw arm of been. Op de naald kan een infuus of spuit geplaatst worden met de medicijnen, bloed of andere vloeistoffen.

Na de toediening via de poortkatheter, wordt het systeem met heparine gevuld. De heparine voorkomt dat er stolsels in de poortkatheter ontstaan. Als u de poortkatheter lange tijd niet gebruikt, moet hij eens per 4 weken opnieuw gevuld worden met heparine. Dit gebeurt op de dagbehandeling interne geneeskunde.

■ Hoe verzorgt u uw poortkatheter?

U kunt de aanprikplaats bij het reservoir gewoon wassen. Er hoeft geen verband op. Het is wel belangrijk dat u deze plek regelmatig inspecteert op roodheid, zwelling of irritatie. Als dit het geval is of wanneer u koorts heeft, wilt u dan contact opnemen met uw behandelend arts. Deze verschijnselen kunnen namelijk wijzen op een infectie van de catheter.

■ Complicaties

De meeste operaties en de periode erna verlopen zonder problemen. In een uitzonderlijk geval komen er complicaties voor. Zoals bij elke operatie is er ook bij deze operatie een kleine kans op nabloeding, wondinfectie, trombose of longontsteking. Bij een poortkatheter blijft ook na langere tijd na de operatie een kleine kans op trombose of infectie bestaan. Ook blijkt soms dat bloedafname via de poortkatheter niet altijd lukt. Dan moet er toch bloed worden afgenomen uit een ader in uw arm of been.

■ Wat moet u verder nog weten?

- alleen speciaal opgeleide verpleegkundigen en artsen mogen een poortkatheter aanprikken
- andere ziekenhuizen en veel buitenlandse ziekenhuizen gebruiken ook het poortkatheter systeem
- vanaf januari 2013 worden er in MCA alleen poortkatheters geplaatst die ook

voor het maken van een CT-scan, PET-CT, hartfunctie-onderzoek en botscan gebruikt kunnen worden

- detectiepoortjes, zoals op vliegvelden, kunt u zonder problemen passeren
- de poortkatheter kan alleen met een operatie verwijderd worden

■ Uw vragen

Wanneer u na het lezen van deze folder nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de medewerkers van de afdeling. Afhankelijk van de afdeling die u de folder heeft meegegeven, kunt u contact opnemen met:

Locatie Alkmaar

- de dagbehandeling oncologie, huisnummer 430, telefoon 072 - 548 2870
- de verpleegafdeling oncologie, huisnummer 361, telefoon 072 - 548 2790
- polikliniek chirurgie (huisnummer 039), telefoon 072 - 548 2400

Locatie Den Helder

- verpleegafdeling oncologie 4 Oost, telefoon 0223 - 69 6218
- dagbehandeling oncologie 4 Oost, telefoon 0223 - 69 6482

■ Tot slot

De folder geeft algemene voorlichting. Door bijzondere omstandigheden kan de gang van zaken veranderen. Dit zal altijd door uw behandelend arts kenbaar gemaakt worden.

■ Notities

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Noordwest Ziekenhuisgroep

Postbus 501

1800 AM Alkmaar

www.nwz.nl

tel 072 - 548 4444

Colofon

Redactie oncologie-dagbehandeling
communicatie

Druk Ricoh

Bestelnummer 119277

Op alle onderzoeken en behandelingen van Noordwest Ziekenhuisgroep zijn de algemene voorwaarden van Noordwest Ziekenhuisgroep van toepassing, zie www.nwz.nl